

Lärarhandledning

Benny blir galen

Tom Erik Fure

Ämne:

Svenska och svenska som andraspråk

Årskurs:

4-6

Antal lektioner:

2-10

Om handledningarna:

Till boken *Benny blir galen* finns förutom denna lärarhandledning en **elevhandledning**. Elevhandledningen kan eleverna arbeta med på egen hand eller tillsammans med andra. Vill man kan också elevhandledningen vara grund för ett gemensamt klassarbete med boken.

I denna lärarhandledning presenteras boken. Därefter ges förslag på hur *Benny blir galen* kan introduceras. Det finns också en plan för gemensam läsning, en skrivuppgift och en arbeta-vidare-uppgift.

Handledningarna är gjorda av Jenny Edvardsson, www.jennyedvardsson.se.

Centralt innehåll

Svenska 4–6

- ▶ Lässtrategier för att förstå och tolka texter från olika medier samt för att urskilja texters budskap, både de uttalade och sådant som står mellan raderna.
- ▶ Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord, bild och ljud samspelar, såväl med som utan digitala verktyg.
- ▶ Berättande texter och poetiska texter för barn och unga från olika tider, från Sverige, Norden och övriga världen. Texter i form av skönlitteratur, lyrik, dramatik, sagor och myter som belyser människors villkor och identitets- och livsfrågor.
- ▶ Berättande texters budskap, språkliga drag och typiska uppbyggnad med parallellhandling och tillbakablickar, miljö- och personbeskrivningar samt dialoger.

Svenska som andraspråk 4–6

- ▶ Lässtrategier för att förstå och tolka texter från olika medier samt för att urskilja texters budskap, både de uttalade och sådant som står mellan raderna.
- ▶ Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord, bild och ljud samspelar, såväl med som utan digitala verktyg.
- ▶ Berättande texter och poetiska texter för barn och unga. Texter i form av skönlitteratur, lyrik, dramatik, sagor och myter. Texter som belyser människors villkor och identitets- och livsfrågor.
- ▶ Berättande texters budskap, språkliga drag och typiska uppbyggnad med parallellhandling och tillbakablickar, miljö- och personbeskrivningar samt deras ord och begrepp.

Boken

Benny älskar julen. Det ska vara julgran och snö och julstrumpor och allt annat som hör traditionen till. Men bara några dagar innan julafton kläcker hans föräldrar den korkade idén att de ska fira högtiden UTOMLANDS! Och dessutom med KEN och hans familj. Den helt otroligt snygga Ken, som Benny inte kan säga ett ord till utan att bli en tomat i ansiktet. Nej, Benny måste sätta stopp för denna katastrof – han måste sabotera familjens resa.

Till sin hjälp har han vännerna Akemi och den pensionerade Hollywood-skådisen Magda-Rose. Snart har Benny dragits in i ett krig med resebyrån och dess galne förkämpe, fransmannen I. Diót.

Författaren

Tom Erik Fure är från Norge. Han debuterade 2019 med *Benny blir galen*, den första norska barnboken med en homosexuell pojke i huvudrollen. Med den ville han fylla en lucka som han kände fanns i den norska barnboksutgivningen.

Illustratören

Kenneth Larsen är en norsk serieskapare och illustratör. Han bor numera i Stockholm. Kenneth har bland annat gjort den populära serien *Bästis*.

Inför läsningen

Utgå från omslagsbilden. Låt eleverna enskilt få fundera över följande frågor:

- ▶ Beskriv personerna på omslaget. Hur ser de ut och hur tror du att de är som personer (glada, vilda, snälla, arga, stressade...)?
- ▶ Hur passar titeln ihop med omslagsbilden?
- ▶ Vad tror du att boken ska handla om?

Låt sedan eleverna få diskutera sina tankar med en bordsgranne. Lyft slutligen upp frågorna i helklass.

Under läsningen

Gemensam läsning

Inled med att läsa första kapitlet högt. Variera sedan mellan högläsning och tyst läsning. Du kan till exempel läsa några rader eller stycken från början av de olika kapitlen högt och sedan får eleverna läsa vidare själva. Ibland kan du högläsa ett helt kapitel.

I texten finns en del ord och uttryck som kan vara svåra att förstå. Be eleverna skriva ner de ord eller uttryck som de inte förstår. Följ upp dem under läsningen.

Låt eleverna arbeta parvis med frågorna som finns i elevhandledningen. De kan diskutera frågorna och skriva ner gemensamma svar.

Efter läsningen

Diskussionsfrågor

Dela in klassen i smågrupper och låt grupperna diskutera följande frågor:

- ▶ Varför heter boken *Benny blir galen*?
- ▶ Har Benny förändrats på något vis om du jämför bokens inledande del med den avslutande?
- ▶ Vilken karaktär i boken tycker du är mest intressant? Varför?
- ▶ Fanns det några speciella symboler eller saker som återkom och var viktiga för berättelsen? Vilka?
- ▶ Finns det något du tycker att Benny borde ha gjort annorlunda?
- ▶ Benny har svårt att berätta för andra att han är gay. Vad beror det på? Vilka råd vill du ge honom?
- ▶ Tycker du att boken har något budskap? Vilket i så fall?
- ▶ Är det något du undrar över som du inte har fått svar på under eller efter din läsning?
- ▶ Är det något du tycker författaren borde ha gjort annorlunda? Vad i så fall?
- ▶ Vad gillade du mest med boken?

Elevhandledning

Benny blir galen

Tom Erik Fure

Boken

Benny älskar julen. Det ska vara julgran och snö och julstrumpor och allt annat som hör traditionen till. Men bara några dagar innan julafton kläcker hans föräldrar den korkade idén att de ska fira högtiden UTOMLANDS! Och dessutom med KEN och hans familj. Den helt otroligt snygga Ken, som Benny inte kan säga ett ord till utan att bli en tomat i ansiktet. Nej, Benny måste sätta stopp för denna katastrof – han måste sabotera familjens resa.

Till sin hjälp har han vännerna Akemi och den pensionerade Hollywood-skådisen Magda-Rose. Snart har Benny dragits in i ett krig med resebyrån och dess galne förkämpe, fransmannen I. Diót.

Textfrågor

Till de olika kapitlen finns det frågor som du ska besvara. Innan du börjar läsa ett kapitel är det bra om du har läst igenom frågorna så att du vet vad de handlar om. Som du kommer att märka är en del frågor sådana där du hittar svaren direkt i texten. I andra frågor behöver du själv dra slutsatser och läsa mellan raderna. Det finns också frågor där du får komma med dina egna tankar och åsikter.

Kapitel: Å julen med alls in glädje och föräldrar som förstör allt, Operation jul hemma, Grusade förväntningar

1. Huvudpersonen Benny och hans kompis Akemi älskar julen.
 - a. Vad är det de tycker bäst om med julen?
 - b. Vad tycker du är det bästa med julen?

2. Vad är:
 - a. Bruna pinnar?
 - b. Vad är Radiokaka?
3. Vem är Magda-Rose?
4. Varför står Bennys mamma i en röd bikini och med cyklop på huvudet?
5. Vad är Lotto?
6. Benny ska ha "operation jul hemma". Vad betyder det?
7. Bennys mamma är orolig för Rose-Mary. Varför är hon orolig?
8. Vad tror du att lustigkurre betyder?
9. Benny upplever att Magda-Rose uppför sig lite konstigt. Ge exempel från texten som visar detta.
10. Vad händer med Benny när han tänker på Ken?

Kapitel: Lady och ledsamt, Budgetsaft och andra problem, Ensam hemma

1. När Benny är i solen blir hans hår vitt och han upplever att han ser ut som en viss "Disneyprinsessa med förkärlek för kyla och snö" (sidan 35). Vilken Disneyprinsessa är det han tänker på? Vet du?
2. Benny förstör flygbiljetterna i en dokumentförstörare. Vad tycker du om detta? Gör han rätt eller fel?
3. Varför tror Bennys pappa att Benny och Akemi är ihop?
4. Hur ser Bennys nya badbyxor ut? Hade du kunnat tänka dig använda badbyxorna som Benny fått i julklapp?
5. Benny försöker se till att han och hans familj inte kan åka till Kanarieöarna. Vad gör han för att försöka stoppa resan? Ge några exempel.

Kapitel: Viva la Diva, En del planer är bättre än teorin, Magmuskler och konst under vattnet

1. Rose-Mary hjälper Benny med resväskorna. Var får Benny lägga dem?
2. Varför packas alla Magda-Roses saker ihop och läggs i en flyttbil?
3. Vad betyder ordet teori?
4. Vad betyder "komma ut ur garderoben" (sidan 95)?
5. Vad har Magda-Rose arbetet med när hon var ung?
6. Hur reagerar Benny på de bilder han får av Ken?

Kapitel : Telefonterror, Operation jul hemma genomförd, Herr I. Diót dyker upp

1. Vad är nattduksbord för något?
2. Varför är Benny rädd för att öppna sina föräldrars nattduksbordslådor?
3. Ett av kapitlen har titeln "Telefonterror". Varför har författaren valt just denna titel?
4. Resebyråns försäljare vill inte avboka Bennys familjs resa. Vad beror det på?
5. Vad händer med Benny när han klipper av telefonsladden?
6. Akemi pratar om en nyckelring (sidan 123). Vad är det för nyckelring?
7. Vem är Herr I. Diót och vad gör han hos Benny?

Kapitel: Frankenstein anfaller, En slags försoning, Svart sänker sig natten

1. Vem är Frankenstein?
2. Varför har Benny gett mannen smeknamnet Frankenstein?
3. Varför bråkar Frankenstein och Benny?
4. Vad betyder försoning?
5. Tycker du att Benny och Frankenstein försonas?
6. Vad betyder ordet underdrift (sidan 171)?
7. Det ena kapitlet har titeln "Svart sänker sig natten". Hur kan denna titel kopplas samman med handlingen?
8. Varför har Benny försökt avstyra resan till Kanarieöarna?

Kapitel: Ensam hemma 2, Så tyst som snö, Julmirakel och en fantastisk stor kris

1. "Operation jul hemma" lyckades men Benny är inte glad. Vad beror det på?
2. Benny och Akemi har en egen jultradition
 - a. Vad är det de gör?
 - b. Har du någon jultradition med dina kompisar eller din familj?
3. Benny tror inte att någon vet om att han tycker om pojkar. Hans bästa kompis har förstått det för länge sedan. Hon tycker att han ska berätta det för sin pappa men Benny tycker det är svårt att berätta för andra. Kan du förstå Benny?

4. När Benny kommer hem från kälkturen med Akemi väntar en överraskning. Vilken?
5. Boken slutar med att Ken kommer hem till Benny och Benny lyckas inte få fram ett enda normalt ljud. Vad tror du händer sen?

Skrivuppgift

I denna uppgift ska du få skriva ett brev till en av personerna i boken. Vem vill du skriva till? Kom ihåg att inleda ditt brev med "Hej!" och avsluta med en hälsning som "Hej, då!" eller "Hälsningar" och ditt namn.

Arbeta vidare

Låt eleverna tillsammans med dig få närma sig teman som handlar om normer, kön och hbtqi-frågor. Undersök exempelvis reklam. Hur framställs pojkar/män respektive flickor/kvinnor? Du kan också ta hjälp av undervisningsmaterialet som Levande historia tagit fram. Du hittar det här www.levandehistoria.se/klassrummet/hbtq/lektionsupplagg